

Överenskommelse

Inledning

Regionstyrelsen har i budgeten för 2026 beviljat medel till Regional biblioteksutveckling om 2 286 000 kronor.

	Totalt	Varav regionalt bidrag	Varav statligt bidrag
Regional biblioteksutveckling	2 286 000 kr	1 150 850 kr	1 135 149 kr
SUMMA AKTÖR	2 286 000 kr	1 150 850 kr	1 135 149 kr

I medlen ovan ingår tidigare ramförstärkning om 64 tkr för verksamhet för unga/unga vuxna samt 100 tkr för läsfrämjande kring små barns läsutveckling.

Nedanstående överenskommelse gäller för medel 2026. Om verksamhet förändras väsentligt i förhållande till överenskommelsen, ska Kultur- och fritidsavdelningen kontaktas. Förändringar kan medföra att tilldelningen påverkas. På motsvarande sätt ska Kultur- och fritidsavdelningen ta kontakt om det uppstår förändringar i de ekonomiska förutsättningar som ligger till grund för tilldelningen.

Medel utbetalas kvartalsvis med en fjärdedel av totalen omkring den 15 januari, 15 april, 15 juli och 15 oktober 2026 eller enligt särskild överenskommelse.

Aktör som inte använt medlen i enlighet med dessa villkor kan bli återbetalningsskyldig. Beslut om sådan återbetalningsskyldighet fattas av regionstyrelsen.

Allmänt

Utgångspunkt för Region Gotland stödgivning är de nationella kulturpolitiska målen och Regional kulturplan för Gotland 2025–2028.

Nationella kulturpolitiska mål

Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund.

Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet.

Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling.

Prioriteringar:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor,
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse,
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas,
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan,
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

Regionala kulturpolitiska mål

Kulturplan 2025-2028: <https://gotland.se/utveckla-gotland/kulturutveckling/kulturplan>

I Region Gotlands kulturplan 2025-2028 finns tio mål. De är:

1. Strukturellt svaga områden stärks.
2. Fler verksamhetsanpassade lokaler är tillgängliga.
3. Stärkta förutsättningar för konstnärligt skapande, hög kvalitet och professionell utveckling.
4. Fler barn, unga och unga vuxna på Gotland deltar i och skapar kultur.
5. Nya grupper nås av och engageras i kulturlivet.
6. Medskapande arbetssätt är etablerade.
7. Kulturens roll för demokratiutveckling stärks.
8. Ett strategiskt arbete inom gestaltad livsmiljö etableras.
9. Företag inom kulturella och kreativa branscher har goda möjligheter att utvecklas.
10. Kulturen bidrar till miljömässigt hållbar samhällsutveckling.

I handlingsplanen för Kulturplan 2025-2028 beskrivs insatser mot dessa mål samt vilka aktörer som avses delta i varje insats.

Biblioteksplan

Biblioteksplan 2026-2029 beskriver politiskt beslutade mål och inriktningar för biblioteken på Gotland och förväntas antas i början av 2026.

Villkor

Verksamheten ska bidra till genomförandet av Region Gotlands Kulturplan 2025-2028.

Verksamheten ska bidra till att kulturen ska vara livskraftig på hela Gotland och att invånarna på Gotland ska ha möjlighet att ta del av kulturlivet på lika villkor. Alla invånare ska ha möjlighet att ta del av och uttrycka sig genom kultur, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder, socioekonomiska förutsättningar eller bostadsort. Verksamheter som beviljas stöd från Region Gotland ska särskilt beakta och främja nationella minoriteters rättigheter.

Verksamheten ska hålla en hög professionell nivå och kvalitet samt vara en plattform för konstnärlig utveckling och förnyelse inom sitt/sina ansvarsområden.

Verksamheten ska vara ett nav och en sammanhållande aktör inom sitt/sina verksamhetsområden. Det innebär att göra omvärldsanalyser, bidra till forskning och kunskapsuppbyggnad, utveckla nätverk och mötesplatser, initiera ny kunskap samt att utveckla nya metoder och arbetssätt. Verksamheten ska aktivt driva samarbeten med och stötta andra kulturaktörer, civilsamhälle och fria professionella kulturskapare.

Verksamheten ska upprätta planer för arbetet med jämställdhet och tillgänglighet.

Verksamheten ska sträva mot att aktivt arbeta med miljömässigt hållbar utveckling för att bidra till Region Gotlands miljömål i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040.

Gemensam prioritering under 2026 är **kulturen som demokratiarena**.

Kommunikation

I marknadsföring, både digitalt och tryckt material, ska det framgå att verksamheten finansieras med stöd från Region Gotland. På detta sätt medverkar verksamheten till att invånarna på Gotland får kännedom om att regionala skattemedel bidrar till kulturlivet på Gotland.

Övrigt

Stödmottagaren ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande lagar och myndighetskrav. Arvodering ska ske enligt tillämpliga avtal och arvodesrekommendationer.

Arbetsprocess: Ansökan, dialog & redovisning

Ansökan om stöd skall ha inkommit senast 30 september, genom inskickad verksamhetsplan för det kommande året med mål och aktiviteter som svarar mot kulturplanen samt äskande om medel.

Verksamheten och kultur- och fritidsavdelningen för löpande dialog under året och håller minst två enskilda avstämningar per år. Därutöver möts samtliga institutionschefer och kultur- och fritidsavdelningen gemensamt minst en gång per år för samråd och övergripande avstämning.

Verksamheten ska årligen ta fram verksamhetsplaner för respektive kulturområde.

Redovisning sker i Kulturdatabasen inklusive årsberättelse, vilken ska innefatta en beskrivning av verksamhetens viktiga händelser under året samt ekonomiskt resultat och en beskrivning av hur institutionen arbetat med att uppfylla målen i kulturplanen på respektive område.

I övrigt åligger det verksamheten att i förekommande fall rapportera det som efterfrågas från Region Gotland, Kulturrådet och/eller annan myndighet.

Verksamhetsrelaterade mål 2026

De verksamhetsrelaterade målen gäller kärnverksamheten, publikperspektivet, verksamhetens förhållande till andra delar av samhället samt de delar av verksamheten som har ett särskilt utvecklingsfokus.

Biblioteksutveckling ansvarar för den regionala biblioteksverksamheten vars lagstadgade uppdrag är att främja folkbibliotekens samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet. Den regionala biblioteksverksamheten fungerar som nav för folkbibliotekens kompetens- och verksamhetsutveckling, i samarbete med de statliga myndigheterna Kungliga biblioteket, Kulturrådet, Myndigheten för tillgängliga medier och olika statliga satsningar som t ex Läsfrämjandelyftet. Förutom kulturplanen följer även verksamheten Gotlands biblioteksplan 2022-2025.

Biblioteksutveckling har under 2026 områdesansvar för området Regional biblioteksutveckling och läsfrämjande. Prioriterat är:

1 Regional biblioteksutveckling och läsfrämjande

- Bidra till att uppnå de regionala målen för biblioteksverksamhet samt uppfylla bibliotekslagen.
- Stötta folkbiblioteken i strategiskt arbete och verksamhetsutveckling mot allmänhetens behov.
- Utveckla metoder för att inhämta behov och förutsättningar från folkbiblioteken, följa upp insatser samt skapa en kommunikationsplan för enheten.
- Utbilda och kompetensutveckla folkbibliotekens chefer och personal utifrån behov från folkbiblioteken.
- Delta i Läsfrämjandelyftet, kompetensutveckling och handledning av bibliotekspersonal kring läsfrämjande metoder, framför allt utveckling av verksamheter för unga.
- Fördjupa och bredda kommunikationsarbetet i Bokstart.

- Ansvara för regionens taltidning för personer med läsnedsättningar, samt genomföra en översyn av taltidningsverksamheten.
- Utveckla samverkan med andra regionala instanser och Region Gotlands utvecklarorganisation.

Visby, _____

Maria Wennström
tf Avdelningschef kultur och fritid
Region Gotland

Cecilia Björkander
Enhetschef
Regional biblioteksutveckling